

(א) צ"מ טו: קי: ע"ש עיני
מוספות צ"מ ז"ה ד"ה
הנחלן, צ"מ צ"מ סו:
א פ"י חוליות, ד) טוכה לב,
ה) אכל כבוקה פ"י רש"י
פירוש אחר,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נחלקה
וכי בתשובות הגאונים
נחלקה החימום:

הגהות הגר"א

[א] תו"ח כל כי א"ע
כו. י"ב ור"ף תימן ד"ס
בשבתא דממילא וכן
מחמת הולאה וע"י (אולי
ל"ל ותמורן) צ"ח קושית
ה"מ"מ על המצ"ס ממני
דלכן וכן ה"ה ד"ס
המפקד וע"י בהג"ה ר"ש
פ"י ע"ד:

לעני רש"י

טרינקיי"ש [טרינקיי"ש].
גור-עין, בול-עין.
אישקוב"א. מוטאטא.

מוסף רש"י

הניחא למאן דאמר.
פלוניתא היא כמנחות
(פ"ג); אי אית ליה זוזי
ללוקח, לפרוע חובו, לא
מצי מסלק ליה לבעל
חוב. מן ארעא, דבעל חוב
קיים, שפיר, למני למימר
דהיא דיש קרקע מותר
על חוב עם השבח, מסלק
ליה ללוקח חוץ על כחו
ללוקח ולא מני אמר לוקח
הז' ל' מן ארעא שיעור
שבת, דלמר כוליה דירי
ואת ירדת בה שלח גרשות
(ב"מ טו) דלרעא מעיקרא
דידיה הוה והוא דנתח לה
שלח גרשות שקל שבתא
חוץ ולא כדארעא האיל
והוא מסק ציה שיעור
ארעא כולה (שם ק"ה).
בגון דשיחיה ניהליה.
לזה לבעל חוב, אפותיקי.
לא ארעא והכל מודים צו
דלי הוה ליה זוזי ללוקח לא
הוה מני מסלק ליה (שם
טו). נחלקה התיומת.
שני עליו עליונים אמנעם
שם השדה כלה נחלקו
זה מהו ומסקה השדה
עד העלון שלמטה מהם.
חיומת, לפי שמדובקין
כחאומים (שם ב"ב).

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

צו.

עין משפט
נר מצוה

לא יהא לך פרעון אלא מזה. ואי נמי הוה ליה זוזי ללוקח לא
מני מסלק ליה: מה שהשביח מכה. ושקיל לוקח מנהלה או שליש
או רביע וכן יורש. אי נמי כוליה שבתא כמתניתין מפני תקנת
השבים כדאמרן לעיל בשמעתא קמייתא [ד:]: כל זכום שפסל ליהו.

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכי היכי דגזולן אי אשבח הוה שקיל
מנהלה או שליש או רביע הכי נמי כי
אשבח לוקח שקיל מנהלה או שליש או
רביע ואליבא דר"ש: וקטליה. קל"ו:
לא קני. לשלומי דמי אלא דליכא ליה
דיקלא גופיה דליכא שנוי השם
למקנייה: גז"י. בלע"ז טרינקיי"ש:
קל"ויתא. קרשים: הו"י. שנתקן
עלה עלה מן השדרה: חופיא.
אשקוב"א שבו מכזדים את הבית
וחולק כל הולא לשנים דמו לא
הדרא: שפירא. חבל: ה) הסיומת. קף
תומר האמנעי העליון תיומת היא:
מאי

מכר מה שהשביח הוריש: בעי רבא השביח לוקח בתר דבעיא
יהדר פשטה מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא ליה: בעי רבא
השביח עובד כוכבים מהו א"ל רב אחא מדפתי לרבינא תקנתא לעובד
כוכבים ניקו ונעבוד אמר ליה לא צריכא כגון דזבניה לישראל סוף סוף
הבא מחמת עובד כוכבים הרי הוא כעובד כוכבים לא צריכא כגון דגזול
לישראל וזבנה ניהליה והשביחה עובד כוכבים והדר עובד כוכבים וזבנה
לישראל מאי מי אמרינן כיון דמעיקרא ישראל והדר ישראל עבדי רבנן
תקנתא או דלמא כיון דאיבא עובד כוכבים באמצע לא עבדו ליה רבנן תקנתא
יתיקו: אמר רב פפא יהאי מאן דגזול דיקלא מחבריה וקטליה אע"ג דשריא
מארעא לארעא דידיה לא קני מאי טעמא מעיקרא דיקלא מיקרי והשתא
נמי דיקלא מיקרי דיקלא ועביד ג' גובי לא קני השתא מיהת גובי דדיקלא
מיקרי ג' גובי ועבדינהו כשורי קני כשורי רב רבוי ועבדינהו כשורי זוטרי
לא קני ועבדינהו קצוצייתא קני אמר רבא יהאי מאן דגזול לוליבא
ועבדינהו הוצי קני דמעיקרא לוליבא מיקרי והשתא הוצי ועבדינהו
חופיא קני מעיקרא הוצי והשתא חופיא ועבדיה שרשורא לא קני
מאי טעמא דהדר סתר ליה והוה חופיא ח' בעי רב פפא נחלקה התיומת
מהו תא שמע דאמר רבי מתון אמר רבי יהושע בן לוי ניטלה התיומת פסול
מאי

הא דמסיק ביה שיעור ארעא ושבתא. פירוש הא דקאמר שמואל
צ"ח גובה את השבח דכיון דמסיק ציה שיעור ארעא ושבתא
גובה את השבח צננס מן הלוקחות ונראה דגם מיתמי גזי צ"ח
השבח צננס ואין נותן דמים כמו מן הלוקחות ואע"ג דלזין להם
על מי לחזור והוה כמו מתנה דלא גזי
מינה צ"ח שבתא כדמשמע בצ"ק דצ"מ
(דף טו. ושם ד"ה צ"ח) דדוקא מלוקחות
גובה לפי שפסל צו מוכר ללוקח אלא
איקוס ואשפי ואלדי ואמריק וצני
אזין אינון ועמליהון ושבתיהון אבל
מתנה דלא כתב ליה הכי ואין לו על
מי לחזור לא מכל מקום גובה מן
היתומים משום דכרעיה דלזכוון
נייהו כדמוכח בצרק יש כבוד (בכורות
דף נב.) דתנן אין הזכור נוטל צראוי
ולא צשמו ולא האשה כמתנה ולא
הצנות מנכסים משועבדים בגמרא
והאמר שמואל צ"ח גובה את השבח
ומשני מקולי כתובה שנו כאן ומוזנות
צנות נמי תנאי כתובה כמתנה דמי
והתם משבח יתומים מיירי דלי
משבח לקוחות א"כ מאי איראי דלא
טרפי צנות משבח והא מגוף הקרקע
נמי לא טרפי דלזין מוליזין למוון האשה
והצנות מנכסים משועבדים אלא
צשמו יתומים מיירי ודוקא כתובת
אשה ומוזנות דקילי לא גזי משבח
אזל שאר צ"ח גזי ובקונטרס פירש
התם מוון הצנות כגון נשא אשה
ופסק לזון צמה ה' שנים ולפירושו אין
ראיה למני מיירי שפיר שבת
לקוחות אבל לא נהירא דא"כ ה"ל
למיתני ולא צת אשמו למוזנות ועוד
דלא שייך צהו תנאי כתובה והא דלמר
בהמקבל (צ"מ דף קי.) יתומים
אומרים לנו השצנות ואין השבח שלך
משמע דלא גזי משבח יתומים התם
מיירי צשעשה אפותיקי ואמרי לנו
השצנות ותן לנו יציאה כדן היורד
מאי

למון שדה מצירו שלא ברשות וכן מוקי לה במסקנא צשעשו אפותיקי וגם בתחילה וגם
להציא ראייה מ"ט ארעא כיון דלגזבינא קיימא כמאן דגביא דמניא ואי לא מיירי דשויה אפותיקי אמאי הוה צחוקת צ"ח ויתמי
נייתו ראייה אדרבה ארעא צחוקת יתמי קיימא דלי צעי מסלקי ליה צוזוי ועל צ"ח להציא ראייה אלא דלי צשעשוהו אפותיקי איירי
וגרע כחו של בעל חוב טפי צמה שעה לו הלוה אפותיקי דהוה כחמת משדותי דמשלם יציאה למי שמשביח ואילו לא עשאו אפותיקי
היה גובה הכל מן היתומים בלא פריעת יציאה כמו מלוקחות דרפישמי והשתא מלניו למימר דבלקוחות נמי אם עשאה אפותיקי יש לו
לשלם ללוקח היציאה אפי" מסיק ציה שיעור ארעא ושבתא ולמסקנא דמוקי לה הכא צשעשה אפותיקי לא נחלק עוד צין מסיק ציה
שיעור ארעא ולא מסיק וצטל במסקנא אותו חלוק דכיון צשעשו אפותיקי משלם יציאה אע"ג דמסיק שיעור ארעא ושבתא ומיהו יש
לחלק דבלקוחות כיון שיש להם על מי לחזור היכא דמסיק שיעור ארעא ושבתא אינו פורע יציאה אפי" עשאה אפותיקי דמשום דעשה
אפותיקי לא יגרע כח צ"ח צכן כיון שיש ללוקח על מי לחזור דדוקא לומר דבמסקנא דמוקי לה צשעשה אפותיקי לא קרין למה שהיה
מחלק צין מסיק ציה שיעור ארעא ללא מסיק שהרי כל אלו דצרי רב אשי שהיה משיב לרבינא דבכל הספרים כתוב אמר ליה
הא דמסיק ציה שיעור ארעא כו' א"ל הכא צמאי עסקין דשויה ניהליה אפותיקי ואין דומה שהיה חוזר מדצרו הראשונים
ומיהו אורי"י לפי הספרים שכתוב צהן אמר ליה כאן צשמה המגיע לכתפים כאן כו' אותו מירון ודלי לא קאי ומיהו צרוז הספרים
גרסינן וכי תימא כאן צשמה המגיע לכתפים כו': הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא היא בצרק מני שהיה נשוי (כמנחות דף פ"ג ושם)
גזי ההוא גברא דהוה מסקי ציה אלפא זוזי ומאן דאית ליה דלא מני מסלק ליה היינו רמי צר חמא דסצר התם למימר דהיינו מתניתין:
בל"ז ובות שתבא ידיו. [א] אע"ג דצפ"ק דצ"מ (דף טו: ושם) משמע דאפי" לרצ דלמר יש לו צבח צשלא הכיר צה שאינו שלו ולקחה
היינו מנגזלן אבל גזול לא יהיז שצח היינו צרקע שאין גזולתו גופיה לית ליה שצח אבל הכא צמטלטלין שיש שצח הגזולן
מפני תקנת השבים גם ללוקח ממנו יש לו: דגזול דיקרא קצוצייתא. אע"ג דגזול צמהה וקטלה קני התם הוה שניו דמיכר טפי:
נחלקה התיומת כו'. מלא ר"י צשצות הגאונים (ה) ניטלה התיומת אותו הולא העליון צראש הלולב שאין הולא למעלה הימנה
והוא כשני הולין דבוקין זה צזה ונקראין תיומת וכן משמע מתוך ה"ג שרונים לפרש כן ולדבריהם לא ימנא לנו לולב כשר
כי צטורח נמנאין אותו שיש להם תיומת כזה אפי" אחר צה' מאות ויש לומר שאף לדבריהם אין פסול אלא שהיה מתחילה כענין זה ונחלק
צששתנה מצרייתו ובקונטרס פירש נחלקה תיומת שני עלים עליונים אמנעיים ששם כלה השדרה נחלקה זה מהו ונסדקה השדרה עד
העליון של מטה מהו ומתוך פירושו משמע נסדקה השדרה כל כך שגראה העליון העליונים חלוקין ומפוזרין זה מהו ועוד אורי"י דיש מפרשים שכל
עלי הלולב כפולין כל אחד לשנים ויש צראש הלולב צסוף השדרה צ' עליון יוצאין ממנה שכל אחד כפול לשנים כשאר עלי הלולב ואותם שנים
עליון הווצאין מראש השדרה נקראין תיומת ואכהו צעי נחלקה מהו את השדרה מהו את נחלקו זה מהו דהיינו קצת מן השדרה ויהיה אין רוצ הלולבין
נמנאין כענין זה ומכל מקום יש לומר דצעי דלי משתמח כה"ג תיומת ומחלקה מהו: ניטלה התיומת פסול. נראה לר"י דהא
דלמר כשר ראשו פסול היינו שנקטמו הרצה מן העליון תדע דלזין לך נקטס יותר מצטילת התיומת ומשמע דוקא ניטלה אבל
נקטס כשר ועוד אורי"י למניו דניטלה אצטריכא ליה דס"ד דהוה דר טפי כשניטלה כולה יותר מנקטס:

כו א ב מ"י פ"א
המלכות מלה וזה
ה' ו סגנון ע"ש ט"ש
ח"מ סמוך קטו ספ"ק ב:
כו ג ד מ"י פ"ב מהל'
מילה הלכה ד עיני
בהשגות ומ"מ סגנון ע"ש
עג ט"ש פ"ח סמוך סג
ספ"ק ד:
כה ה מ"י שם הלכה ה
ט"ש פ"ח ספ"ק ה:
כז ו מ"י שם ט"ש פ"ח
ספ"ו:
ל ז ח ט מ"י שם הלכה
יג סגנון ט"ש פ"ח סמוך
ספ"ק ח:
לא י כ מ"י שם הל' ד
ט"ש פ"ח ספ"ק ט:
לב ל מ"י שם ט"ש פ"ח
ספ"י:

רבינו הנאל

הב לי גירוא דארעא.
פ"י גירוא מידה. אמר
רבא גזל והשביח ומכר,
גזל והשביח והוריש
מה שהשביח מכר ומה
שהשביח הוריש. רבי
הנאל וצ"ל ורוב
המפרשים פירשו הך
דרבא שגזל קרקע
והשביחה. דיקלא ופסקיה
בגובי גובי נמי לא
קני. מ"ט השתא נמי
גובי דדיקלא מיקרו.
פ"י חתיכות. עבדינהו
קצוצייתא קני. פ"י שעושין
ממנו צינו. אמר רבא האי
מאן דגזול לוליבא ועבדא
הוצי קני. מ"ט דמעיקרא
לוליבא והשתא הוצי.
הוצי ועבדינהו הפיא קני.
מעיקרא הוצי והשתא
הפיא ועבדינהו
שישורא לא קני. מאי
טעמא דהדר סתר ליה והו
אפיא. והוא כעין שבירה
מעין פרצה. נפרדו עליו
כשר, שנתפרדו בחוצין.
פ"י אחר גזל לוליבא
ועבדיה הוצי שנטל עליו
עלה עלה בלבד, גזל הוצי
ועבדיה הפיא. שחילק
את העליון וקרין ועשאן
לטאט הבית. שישורא
חבל קטן.